

CHARLOIS AAN HET WATER

www.charloisaanhetwater.nl Vitibuck Architects G-Routes Rotterdam Rotterdams Wijktheater

Workshop "Meel, Gist en Water" bij de Meneba groot succes

Ontmoetingen

PAGINA 4-5

Kom op 2 juli naar het publieke debat over de toekomst van Charlois aan het Water!

Toekomst

PAGINA 6-7

Van 6 juni tot 6 juli is er theater aan de Maashavenkade

Cultuur

PAGINA 10

Kom eens mee !

naar de Maashavenkades van Charlois

Waar komen haven en stad meer samen dan in Charlois? Hier ligt een bedrijvig stuk kade met een eigen identiteit, karakteristieke gebouwen en een uniek uitzicht.

En hier gebeurt wat aan de kade! Havenactiviteiten trekken weg; er komen nieuwe ondernemers en initiatieven voor terug. Welke kansen en mogelijkheden biedt dat voor de wijk? Wat betekent dat voor u? Hoe ziet de toekomst eruit aan de Maashavenkades van Charlois? U kunt het lezen in de eerste editie van 'Charlois aan het Water'.

Door onze redactie

Deze dynamiek langs het water biedt kansen voor de aangrenzende wijken. Daarom hebben Vitibuck Architects, G-Routes en het Rotterdams Wijktheater het initiatief genomen om de verhalen, de kansen en de mogelijkheden van dit gebied zichtbaar te maken. Dit stedelijk onderzoek doen ze niet alleen, maar samen met bewoners en ondernemers uit Charlois.

Het gebied tussen Maastunnel en Maas-silo wordt in de spotlights gezet. Door het organiseren van activiteiten en het tijdelijk programmeren van leegstaande gebouwen komen bewoners naar het water. De kade biedt het mooiste uitzicht op de skyline van Rotterdam. De bedrijvigheid van de haven en de binnenvaartschepen op het water zijn een belevens. Zo is de vuilverbrander voor één dag open gesteld voor publiek als bioscoop, tentoonstellingsruimte en avontuurfabriek.

Aan de hand van persoonlijke verhalen en wensen uit de wijk stappen we samen met u de toekomst in. We laten zien welke mogelijkheden er liggen langs het water. Dat doen we door middel van een tentoonstelling en theatervoorstellingen voor en door bewoners. In een publiek debat met wethouder Karakus kunnen bewoners hun gouden idee voor de toekomst van de Maashavenkades aandragen.

Alles gebeurt op locatie: langs het water van de Maashaven.

Kom van 6 juni tot 6 juli naar een van de mooiste plekken in Charlois: Kom naar 'Charlois aan het Water'.

Check voor data en tijden onze agenda op pagina 11.

ROTTERDAM. Er gebeurt wat aan de Maashaven; een vissersboot haalt z'n netten in. Het silhouet van de Maashaven wordt al honderd jaar bepaald door de Graansilo, de Meelfabriek en de Vuilverbrander.

CHARLOIS
AAN HET WATER

Leegstaande fabriek voor een dag open

Film kijken in de vuilverbrander? Dat kon tijdens het openingsevenement van Charlois aan het Water. Het gebouw onderging voor één dag een ruimtelijke en theatrale metamorfose. Het was een unieke kans om de vuilverbrander nog in oorspronkelijke staat te beleven, voordat het door Hennie van der Most wordt omgetoverd tot een pretpark. Het gebouw en terrein waren deze dag voor iedereen opengesteld.

Meer dan 500 bezoekers maakten een avontuurlijke tocht met veiligheidshelm – en bril door de fabriek. Dit grote industriële gebouw is een icoon aan de voet van de Maastunnel en samen met de rozenwand een herkenbare plek voor Rotterdammers. Het initiatief voor dit evenement is genomen door Vitibuck Architects, G-Routes en het Rotterdams Wijktheater.

‘Een verrassende plek met adembenemend uitzicht.’

Tijdens de rondleiding was er aandacht voor het afvalverwerkingsproces en konden de stilgelegde ovens worden bezichtigd. De route bestond uit activiteiten die iets vertellen over afval, hergebruik en de geschiedenis van de plek: een afval-quiz van Stichting Lawine, een lezing over de historie van de vuilverbrander en korte films met unieke persoonlijke verhalen uit de wijk.

De vuilverbrander als bioscoopzaal

Door de rondleiding en het onverwachte gebruik van het gebouw en terrein is deze bijzondere plek tot leven gekomen en leeft het meer dan ooit onder de bezoekers. Dat blijkt uit de reacties die zij gaven na afloop van de rondleiding.

Terug op het informatieplein, dat was ingericht met oude meubels van Piekfijn, genoten de bezoekers van een kopje koffie. Ook konden ze iets achterlaten. Welke wensen en ideeën koesteren zij langs het water? En hoe ziet hun ideale toeristische kaart van Charlois aan het Water eruit? Lees hierover meer op pagina 3.

‘Deze kades zouden voor heel Rotterdam toegankelijk moeten zijn.’

Re-cycle poort

Theo Coskun, portefeuillehouder van de deelgemeente Charlois, verrichtte de officiële opening door met een fietsbel te bellen. Daarna lieten de aanwezigen hun ‘stem’ horen: een vrolijk gerinkel van honderden fietsbellen klonk over het terrein.

De fietsbellen waren afkomstig van de Re-Cycle Poort, een speciaal voor deze dag gemaakte toegangspoort van oude fietsen in de rozenwand.

WWW.LEOVANLEEUWENGROEP.NL

Afval en Metaal Recycling

Tel. : 010-2839400

Wij Recyclen uw afval tot een Bruikbaar product!

Wat vinden de bewoners?

Hoe zien en beleven de bewoners van Charlois hun kade? Hoe zien de bedrijven langs de Maashaven hun positie? Dit zijn centrale vragen in het onderzoek van Vitibuck Architects en G-Routes naar de mogelijkheden en kansen van de Maashavenkades Charlois voor de wijk.

Er is nu al verandering aan de kade. De komst van het pretpark luidt duidelijk een nieuw tijdperk in. Het is belangrijk om in kaart te brengen, wat de wensen en dromen zijn van Charloissenaren. Door verschillende mensen te interviewen, bewoners zowel als ondernemers, beleidsmakers en aanjagers, is een divers beeld ontstaan van wat er speelt aan de Maashavenkade.

Enquête over de beleving

Tijdens het openingsevenement van Charlois aan het Water in de vuilverbrander is een groot aantal bezoekers naar hun mening over het gebied gevraagd. Zo konden de bewoners van Charlois hun verhalen en wensen delen. De vragen waren opgedeeld in drie groepen: de waarneming en beleving van de Maashavenkades, de relatie tussen wijk en haven en de wens van bewoners om een bijdrage te leveren aan de toekomstige ontwikkeling van de kade.

Waarneming en beleving

Het overgrote deel van de bezoekers weet het gebied te waarderen. Het weidse uitzicht over het water naar de stad is prachtig. De helft van de ondervraagden komt hier regelmatig.

Opvallend, omdat de meeste bezoekers het gebied als slecht bereikbaar ervaren. De toegankelijkheid van de kade is een belangrijk onderwerp dat in veel gesprekken steeds terugkomt. De wens is een publieke kade, die van iedereen is met goede verbindingen over de Brielselaan.

Relatie wijk en haven

De relatie tussen wijk en haven wordt bepaald door herinneringen en verhalen van mensen die hier ooit zelf hebben gewerkt of iemand uit hun familie. Dat schept herkenning en een band.

Men ziet dat de haven steeds meer zelfstandig is. De haven en de aangrenzende woonwijken zijn steeds uit elkaar gegroeid. Toch vindt twee derde van de bezoekers uit Charlois dat de Maashaven bij Charlois hoort. Een overgrote meerderheid zou willen dat de functies op de kade meer gericht zijn op de wijken.

Eigen bijdrage

Men is bereid zelf een bijdrage te leveren aan de toekomstige ontwikkelingen van de kade. Door de komst van Speelstad reali-

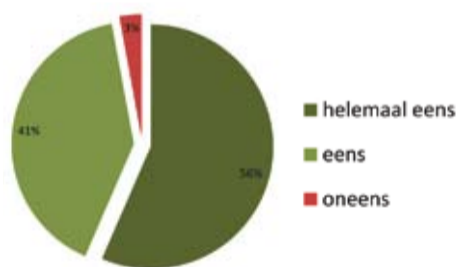
seren bewoners zich dat het goed is om initiatieven te ontwikkelen.

De Speelstad wordt dan ook door bijna iedereen als een positieve impuls voor Charlois gezien. Ook hopen mensen er zelf van te kunnen profiteren, door meer werkgelegenheid en de opkomst van toerisme in de wijk.

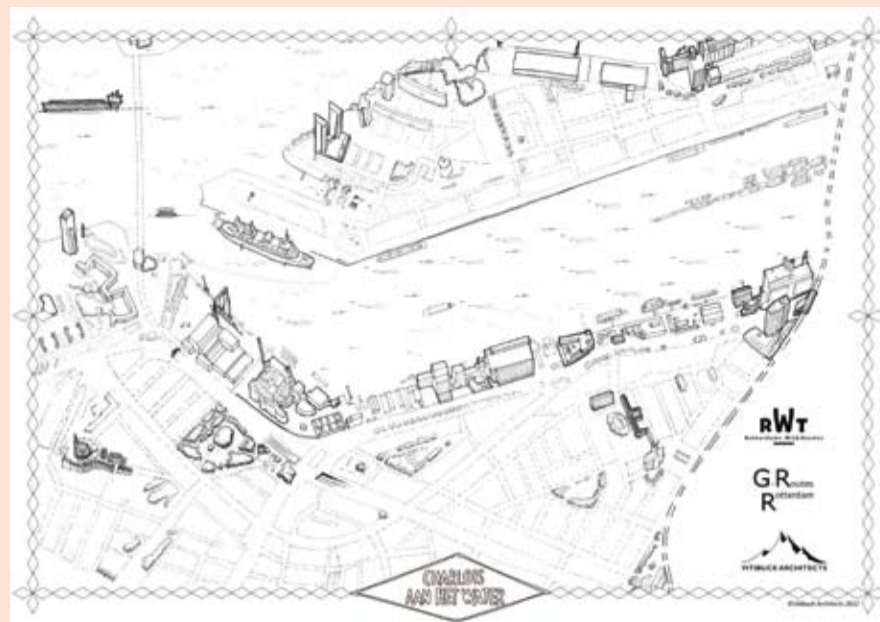
De resultaten van de publieksenquête zijn meegenomen in het verdere onderzoek naar het toekomstperspectief van de Maashavenkades Charlois. Meer hierover op pagina 6 en 7.

Tot slot, is het goed te vermelden dat het openingsevenement zijn doel heeft bereikt; twee van de drie bezoekers is aan het eind van de dag met nieuwe inzichten en ideeën naar huis gegaan.

Stelling:
De Maashavenkades moeten voor iedereen toegankelijk zijn.

Bewoners tijdens het openingsevenement bij de vuilverbrander

Een eigen toeristische kaart

Alle bezoekers hebben een eerste toeristische kaart van Charlois mee naar huis gekregen. Hier konden ze hun droom voor de Maashaven plakken met bedrukte stickers. De afbeeldingen lieten verschillende gebiedsinvullingen zien; van reuzenrad tot watertaxi, van drijvend wonen tot torens, van groentetuinen tot zwembad - alles was mogelijk!

50 % van de deelnemers vindt dat toerisme een goede ontwikkelingstendens is voor het gebied.

Aan het woord.....

Bewoners, ondernemers, en beleidsmakers hebben zich in persoonlijke interviews uitgesproken over de Maashavenkades.

Jannie Hommes, bewoonster: 'Het is een Triple-A-locatie voor Rotterdam-Zuid. Je biedt de achterliggende wijken een venster, een entree. Je maakt de verbinding met de stad rond. Nu liggen de wijken achter de hoog opgetrokken schouwers van de bebouwing, terwijl ze niet altijd werkgelegenheid meer genereren. Obstakels als de Brielselaan en de Doklaan, daar moet je iets mee. Meer open en verbinding.'

Isabelle Vries, gebiedsmanager: 'Langs het water liggen grote kansen. Maak verbindingen tussen de bedrijven en de wijk. Behoudt een groot bedrijf als Meneba en zorg dat je een aantal kwaliteiten toevoegt die zin hebben voor de wijk.'

Andre van der Padt, directeur: 'Als alle bedrijven verdwijnen is de essentie van de Maashaven weg. De bedrijven vormen een meerwaarde voor de beleving. Er gebeurt wat, ook s'avonds is het geen dooie boel. Laten we de bedrijvigheid hier behouden. Het is tenslotte begonnen hier met bedrijvigheid. Ons soort bedrijven hebben de haven en stad grootgemaakt.'

'Het is een Triple-A-locatie voor Rotterdam-Zuid'

Kitty van Overeem, bewoonster: 'Dan kom je toch bij professionals terecht. Of dat iemand uit de gemeente is, of een architect of een projectplanner, dat doet er niet zo toe, als ze het maar samen met bewoners willen doen. Niemand als een bewoner weet wat er in de wijk speelt. Wij willen

dat bewoners het hoogste woord gaan voeren. Ook binnen het Nationaal Programma Rotterdam Zuid.'

Umit Ardic, schooldirecteur: 'De Speelstad wordt een soort aantrekkingspunt voor Charlois vanuit heel Rotterdam. Ik geloof dat er publieke betrokkenheid is vanuit de wijk voor (speel)faciliteiten langs het water. Ik zou met mijn leerlingen een aantal keer per jaar daar iets willen organiseren zoals bijv. een Wereldmarkt. Als je het laagdrempelig houdt met voldoende keuzemogelijkheden kun je mensen met een kleine en grote portemonnee bedienen.'

Jeroen Thomas, ondernemer: 'De bedrijvigheid hier en de werkgelegenheid die dat oplevert; daar kunnen mensen uit Charlois van profiteren. Hou het werk dichtbij huis. Het zou zonde zijn als hier woningbouw wordt neergezet. Voor mensen uit de wijk zijn er mogelijkheden hier, omdat er op dit moment te weinig instroom is van jonge werknemers. Bijvoorbeeld het bedrijf hier in electromotoren. Zij hebben last van vergrijzing.'

Alaattin Erdal, portefeuillehouder: 'Het is gebied met de potentie om de link te leggen met de stad. Charlois is nu afgesloten van de stad door bedrijvigheid, die niet erg aantrekkelijk is, grijs en oud. Kun je plekken vrijmaken om mensen in Charlois het gevoel te geven: wij horen wel bij de stad; dus wij hoeven alleen maar over te steken. Zo dichtbij is de toekomst.'

Meel, gist en water

Bewoners, ondernemers en beleidsmakers in gesprek

Op dinsdag 19 maart was een dertigtal bewoners, ondernemers en beleidsmakers uitgenodigd om tijdens de workshopsessie "Meel, Gist en Water" met elkaar in gesprek te gaan over de toekomst van de Maashavenkades. Het historische gebouw van gastheer MENEBA vormde het decor voor een intensieve middag.

De Ingrediënten

Meel en Water eisten meteen de hoofdrol op in een prachtige scène van het Rotterdams Wijktheater over afkomst en identiteit. Na deze theatrale opening benadrukte Sander Hazevoet (Vitibuck Architects) dat de Maashavenkades enorme kansen bieden voor Zuid en Charlois in het bijzonder en dat het moment is aangebroken om gezamenlijk in de toekomst te kijken. Er is een proces van verandering gaande aan de kade en het is belangrijk daarover van gedachten te wisselen. Wat houdt ons bezig langs het water? Waar zien wij kansen voor de toekomst?

Het Bakproces

Dit proces van verandering werd toepasselijk vergeleken met een bakproces. Met als ingrediënten: de aanwezigen als basis - het Meel, de Maashaven - het Water en de initiatiefnemers als rijzend middel

- het Gist. Het doel van de middag was om van elkaar te horen welke belangen en behoeftes er leven, wat de beweegredenen daarachter zijn en of we gezamenlijk een gemeenschappelijk perspectief kunnen vaststellen. Hoe kunnen we gezamenlijk de beste broodjes bakken?

Kneden en Rijen

Aan de slag dus! In de sessie 'Kneden en Rijen' werd een beroep gedaan op het inlevings- en acteervermogen van de deelnemers. Pittige stellingen werden bediscussieerd en dienden ook vanuit een tegenovergesteld perspectief door de deelnemers te worden onderbouwd. Kruip eens in de huid van een ander. Hoe kijkt hij of zij ertegen aan?

Proeven en Testen

Voor de sessie 'Proeven en Testen' hadden masterstudenten van Veldacademie een aantal scenario's en voorstellen uitgewerkt op basis van een drietal afzonderlijke thema's, voortkomend uit het lopende onderzoek. Verschillende presentatiemiddelen werden ingezet. Door middel van 3D-beelden, wandelroutes en personages werden kansen en mogelijkheden geschetst langs het water. Deze input werd gebruikt als inspiratie voor een gesprek tussen de deelnemers.

Bakken bij Meneba (opening door Vanja Pavlovic-Beukelman)

'Je moet bewoners ernaartoe trekken. De dijk vormt hierin een barrière. Dus je moet de dijk begaanbaar maken en programmeren.'

De Tenders Rotterdam

Varen, eten, drinken en genieten!

Brielselaan 69
3081 AA Rotterdam
010 260 20 29
info@de-tenders.nl
www.de-tenders.nl

Wat zijn de Tenders..

Ooit waren ze bedoeld om de passagiers van het SS Rotterdam naar wal te vervoeren, nu kun je met één van de Tenders varen door de indrukwekkende Rotterdamse haven. En uiteraard mogen de vele iconen die Rotterdam rijk is niet ontbreken. Denk aan de Erasmusbrug waar we onderdoor kunnen varen, de Hef of de Willemsbrug. Maar ook langs de Euromast, Hotel New York of vlak langs het SS Rotterdam, zo ervaar je pas echt hoe immens groot dit cruiseschip is! Of door één van de centrumhavens als de Oude Haven, Leuvehaven of Delfshaven. Alles is mogelijk!

Al etend, drinkend, varend en genietend van goed gezelschap, verzorgen wij elk feestje, uitstapje, bedrijfsuitje of vergadering. Varen met de Tenders is een leuke, lekkere en bijzondere beleving in een intieme en ontspannen sfeer. Hierover zal nog lang nagepraat worden.

ADVERTENTIE

VELD ACADEMIE

Bij Veldacademie werken studenten van verschillende opleidingen aan onderzoek en concrete opdrachten. Veldacademie is vijf jaar geleden ontstaan als lokaal initiatief van de TU Delft en Bureau Frontlijn, een projectbureau van de Gemeente Rotterdam. Inmiddels wordt samengewerkt met verschillende onderzoeks- en onderwijsinstellingen, corporaties, deelgemeenten, zorgaanbieders en marktpartijen in meer dan 20 wijken in Rotterdam. Ruim 400 studenten hebben meegewerkt aan praktijkgericht onderzoek door bewoners en ondernemers te interviewen en door plannen te maken voor programma's, plekken en gebouwen.

Sinds januari dit jaar is Veldacademie de eerste bewoner en mede-initiatiefnemer van de RET Remise, een voormalig kantoorpand in de Waalhaven dat na jaren van leegstand wordt omgetoverd tot smeltkroes van partijen die zich bezighouden met talentontwikkeling.

discussie onder leiding van Patrick van der Klooster van AIR

Kneden en Rijzen met het Rotterdams Wijktheater

In deze workshop sessie ging het vooral om het kweken van begrip voor elkaars standpunten en belangen, hoe tegengesteld ze ook zijn.

Visieontwikkeling

De eerste stelling ging over visieontwikkeling. Er werd benadrukt dat er momenteel geen visie is. Om een visie voor het gebied te ontwikkelen heb je een sterke leider met kennis en verbeeldingskracht nodig, of een samenwerking tussen verschillende betrokkenen met een zo groot mogelijk draagvlak. De Maashaven zelf is ooit het resultaat geweest van sterk leiderschap vanuit economisch perspectief, maar de aangrenzende wijke zitten al een tijd in moeilijkheden. Vanuit het huidige zicht op gebiedsontwikkeling en stedenbouw is het van belang, de burger een duidelijke plek te geven in het proces, of zoals een deelnemer het formuleerde:

'Je hebt draagvlak nodig, anders kan de visie niet landen en zal niet worden geaccepteerd door de mensen.'

Economisch belang

De laatste stelling wierp de vraag op wat belangrijker is: het economisch belang of de leefkwaliteit van een gebied. Grootschalige ingrepen en plannen voor gebiedsontwikkeling zijn in deze tijd van crisis niet meer mogelijk. Dus is de vraag waar het geld vandaan komt voor kwaliteit, bijvoorbeeld in de publieke ruimte. Vanuit dit standpunt is juist de economie de kartrekker van nieuwe ontwikkelingen. Maar ook het tegenovergestelde is waar:

'Kwaliteit trekt weer economie.'

Als voorbeeld werd naast de Erasmusbrug voor Kop van Zuid, de nieuwe boulevardinrichting in Scheveningen genoemd; dat werkt als trekker voor nieuwe ondernemers en winkels langs de boulevard. Hierop zou ook aan de Maashaven moeten worden ingezet.

Verandering

De tweede stelling ging over de manieren waarop mensen omgaan met verandering. Bij transformatie van een gebied stuit je op weerstand van bewoners. Daarom is het belangrijk bewoners en bedrijven in te bedden en mee te nemen in de planvorming, zodat de tegenstrijdige belangen een plek krijgen. Het is immers niet realistisch om van mensen te verwachten, dat ze verhuizen als ze het ermee oneens zijn.

Gerard Verkerke (Directeur Sales Meneba) aan het woord

Proeven en Testen met studenten van Veldacademie

Toerisme en Recreatie

De deelnemers werden meegenomen in een rondje om de Maashaven. Op strategische plekken werd door middel van kijkdozen een nieuwe blik op de Maashaven gepresenteerd. Welke ervaringen levert dat op?

Het gebied is rijp om op de toeristische kaart van Rotterdam te komen. Een eerste stap daartoe kan het letterlijk benoemen van een (wandeling-)route rondom de Maashaven zijn. Belangrijk daarbij is om interessante punten in de wijk met elkaar in verband te brengen en de totaliteit van de Maashaven te benadrukken; zie het als één geheel en betrek ook de overkant (Kattendrecht). Benut daarbij zoveel mogelijk de kracht van de haven en het water. Als voorbeeld werd door Isabelle Vries Hamburg aangehaald: "Kijk eens wat daar gebeurt op het gebied van watertoerisme".

Economie en Onderwijs

Hoe zou een dag in het leven van een drietal scholieren uit Charlois eruit kunnen zien? Door het creëren van onderwijs- en havenspeelplekken op de kade kun je spel en educatie combineren en jongeren naar de kade brengen.

Het voorstel om langs de Maashaven jongeren kennis te laten maken met de voedseltechnologie en hier op te leiden werd positief ontvangen. Het voorziet duidelijk in een behoefte bij bedrijven naar jong ge-

schoold personeel in deze branche. "Het kan een interessant nieuw focuspunt worden naast de opleidingen gericht op haven en techniek" stelde Alaatin Erdal vast.

Er is duidelijk behoefte aan onderlinge kennismaking tussen de gevestigde bedrijven, nieuwkomers en de instanties. Weten wat er speelt bij bedrijven en ondernemers is al een eerste stap de goede richting op. De komst van Speelstad Rotterdam kan andere bedrijven aantrekken en economische kansen genereren voor de wijk.

Publieke Ruimte en Experiment

Een tien meter lang panorama van de Brielselaan diende als coulisse voor een discussie over de publieke kaderomgeving. Er zijn duidelijk signalen dat de sociale veiligheid verbetert, stelde Robbert de Vrieze: "Vroeger liepen hier alleen hoertjes, daarna kwamen de kleffe stelletjes en tegenwoordig lopen hier ook ambtenaren tijdens hun lunchpauze".

Door het ontplooiën van activiteiten langs het water kan je de kade laten zien en ervaren. Deze is voor veel mensen uit Charlois onbekend en activiteiten werken dan ook echt als eye-opener.

Ander belangrijk aandachtspunt is de fysieke verbinding. De dijk vormt nu een barriere richting het water. Goede oversteeplekken op de Brielselaan en een uitzichtpunt op de dijk kunnen al een eerste stap zijn naar de kade.

Met 3D-brillen naar de toekomst kijken

Toeristen voelen zich thuis op Zuid

Wie heeft 'm niet gefietst?

Het bekende Rondje Maashaven. De geschiedenis van de Rotterdamse Graanhaven, uitgelegd door één van de kundige stadsgidsen. Met een bezoek aan de tot hotels verbouwde elevatoren, de herbestemde graansilo, het witte gebouwtje van de G.E.M., de bakkerswinkel bij de Meelfabriek en tot slot lekker eten in Oud-Charlois. Naast toeristen gaan vaak bewoners mee, die meteen vertellen over alle nieuwe initiatieven in de Tarwewijk, Carnisse en Oud-Charlois. En het pontje maakt de route tot een rondje.

Zeilvereniging Carnisse volgend jaar ook in de Hoofdklasse?

De zeilcompetitie op de Maashaven is elk weekend in het seizoen weer goed voor spannende wedstrijden. Sinds er een gezonde rivaliteit heerst tussen de verschillende zeilverenigingen op Rotterdam-Zuid, staat de Maashavenkade geregeld bomvol toeschouwers. Wisten vorig jaar de jonge zeilers van Katendrecht de promotie naar het hoogste niveau af te dwingen, dit jaar kan zeilvereniging Carnisse de eerste plaats bijna niet meer ontgaan.

RONDJE MAASHAVEN. Elk weekend kunt u deelnemen aan een van de drie rondleidingen om de Maashaven. Startpunt is bij de SS Rotterdam. Reserveren aanbevolen. (Het beeld is gemaakt door studenten TU Delft/Veldacademie)

Blik in de '13

We nemen u graag mee naar het jaar 2023. Hoe ziet het gebied eruit na de afgelopen tien jaar allemaal gebeurd in de wijk? We

Ruim tien jaar lang maken gebiedsmakers, aanjagers en bewoners zich sterk om de Maashaven een echt onderdeel te laten worden van Charlois. Velen van hen zagen toen al de potentie van de waterkant voor de achterliggende wijken. Dat was in het begin zeker geen eenvoudige opgave; weinig bewoners hadden een reden om aan het water te komen. Dat veranderde toen de waterkant geleidelijk steeds toegankelijker en aantrekkelijker werd voor iedereen. De in 2014 opgerichte werkgroep 'Charlois aan het water' heeft zich continu ingezet voor lokale belangen en actief bijgedragen aan veranderingen rondom de Maashaven. Steeds met een positieve en kritische blik: welke kansen liggen er voor ons? Past het binnen ons streven naar een betere verbinding tussen wijk en haven; economisch, ruimtelijk en sociaal-maatschappelijk?

Sinds enkele jaren hebben bedrijven en onderwijs elkaar gevonden langs het water en zetten ze zich aan de Maashaven in voor opleiding en innovatie in de voedseltechnologie. Een prachtige plek, die de historische verbondenheid benadrukt tussen Tarwewijk en de grootschalige productie en overslag van tarwe in de haven. Bewoners en bedrijven hebben een doorslaggevende rol gespeeld die zonder actieve steun vanuit gemeente en havenbedrijf natuurlijk nooit mogelijk was geweest. Er was veel aandacht voor de wijken via het Nationaal Programma Zuid en meerdere partijen werkten aan innovatieve ontwikkelingen op het water: de Rijn- en Maashaven als proeftuin voor drijvende gebiedsontwikkeling, een nieuwe economie op het water. Toen het belang werd ingezien van de Maashavenkades als verbindende schakel tussen wijk en haven is er actief beleid gevoerd om dit economisch en recreatief ten goede van heel Zuid te laten komen. Verbetering van het slechte imago van Zuid en de economische weerbaarheid van zijn bewoners waren politieke speerpunten in Rotterdam, die regelmatig de landelijke pers haalden.

Welke kansen lagen er in 2013, welke doelen hebben we ons toen gesteld en wat hebben we nu bereikt? Bewoners, ondernemers en beleidsmakers waren het met elkaar eens dat op een drietal terreinen grote kansen lagen voor de Maashavenkades Charlois:

- Toerisme & recreatie
- Economie & onderwijs
- Publieke ruimte & experiment

PUBLIJK DEBAT 'CHARLOIS AAN HET WATER'

Wilt u ook uw steentje bijdragen aan deze toekomst? Welke punten zijn belangrijk? Tijdens een publiek debat ontvangt wethouder Karakus (projectwethouder) uw input.

Dinsdag 2 Juli 2013 van 19:30 tot 21:30 uur (inloop vanaf 19:00uur) - Locatie: Maashavenkade 100, Rotterdam
Aanmelden via info@charloisaanhetwater.nl - Voor meer informatie zie de website: www.charloisaanhetwater.nl

Voedsel is hot

School voor voedingstechnologie bestaat 5 jaar.

Sinds de middelbare school voor voedingsonderwijs aan de Maashaven Zuidzijde in 2018 haar deuren opende, is het aantal leerlingen elk jaar flink gestegen. De meesten van hen komen uit Rotterdam-Zuid of de aangrenzende gemeenten Ridderkerk, Barendrecht en de Albrandswaard. Justin Vaandrager uit klas 4-D: 'Afgelopen trimester heb ik stage gelopen bij de Quaker Oats. Na de zomervakantie kan ik bij de Meneba beginnen!'

Nieuwe ondernemersgeest aan de Maashaven.

In het kielzog van Speelstad Rotterdam bleek het de laatste jaren op meerdere vlakken goed ondernemen. Charlois kent inmiddels heel wat extra restaurants en hotels. Door de nieuwe jachthaven in de Maashaven is een winkel voor zeilbenodigdheden geopend. Het nabijgelegen Maashaven Zwembad is een private onderneming, waar dertig mensen een baan hebben.

MAASHAVEN TUSSEN QUAKER EN MENEBA. Kom naar de Opendag Voedseltechnologie! (Het beeld is gemaakt door studenten TU Delft/Veldacademie)

foto Kees Deernik

Toekomst

Wat er dan uit langs de Maashaven in Charlois? Wat is er te kijken terug vanuit de toekomst naar het heden.

Toerisme & recreatie

'We staan nu duidelijk op de kaart van Rotterdam', is een veelgehoorde kreet onder bewoners en ondernemers. Jaren geleden constateerden we al dat het gebied rijp is voor toerisme en recreatie. Publieksactiviteiten brachten steeds meer mensen aan en op het water; 'hé, hier valt wat leuk te beleven!' Leegstaande gebouwen werden tijdelijk gebruikt voor theatervoorstellingen of concerten. Op het water werd steeds meer voor bewoners georganiseerd; een tijdelijk zwembad, een visserspontoon en zeilclubs. De komst van grote publiekstrekkingen werkte als katalysator voor de toeristische aantrekkingskracht van Charlois. Henny van der Most opende in 2015 zijn Speelstad waarna meerdere ondernemers in de horeca en entertainment volgden. Zij zagen eveneens de kracht van deze plek en benutten de voordelen van water en land optimaal door middel van een terugkerende wereldmarkt of een drijvende open air bioscoop.

Economie & onderwijs

De vorming van ondernemersvereniging 'Maashaven' was een belangrijke stap om krachten te bundelen, samenwerking te bevorderen en gezamenlijk aan gebieds promotie te werken. De communicatie met de wijk werd verbeterd. Het informatiepunt 'Werk jij mee aan de Maashaven?' heeft veel ondernemers aan elkaar en aan goede werkkrachten uit de wijk gekoppeld. Meer samen doen om de lokale economie te stimuleren; werkgelegenheid voor bewoners en meer klandizie voor ondernemers in de wijk.

De hoge jeugdwerkloosheid en het tekort aan jong personeel in de voedseltechnologie bracht bedrijven en hogescholen ertoe opleidingsplekken in de voedselbranche te faciliteren. Ook startende en innovatieve ondernemers op het water namen gemotiveerde jongeren uit de wijk op sleeptouw. Deze opleidingsplekken geven jongeren tegenwoordig echt een toekomst langs en op het water.

Publieke ruimte & experiment

'Wat een uitzicht! Vanaf Zuid is de skyline van Rotterdam op z'n mooist.' Dit was een veelgehoorde reactie van mensen die voor het eerst de Maashaven beleefden. 'Hier kunnen en moeten meer mensen van genieten' werd er vaak aan toegevoegd. De toegankelijkheid en kwaliteit van de havenkade dienden te worden verbeterd - zoveel stond vast, maar waar te beginnen? Het water en de kade trokken steeds meer bezoekers, maar voor veel bewoners was de drempel letterlijk te hoog; een flink dijklichaam en een druk bereden autoweg. Gelukkig stimuleerden nieuwe activiteiten langs en op het water de gemeente om betere oversteekplaatsen te maken en werd er een wandelpad op de dijk aangelegd. 'Eindelijk een bankje op de dijk met uitzicht over het water' verzuchtte een bewoonster. Op de kade heeft de gemeente in samenwerking met de ter plaatse gevestigde bedrijven hard gewerkt aan een kwalitatieve inrichting. Dit leidde tot meer bezoekers, grotere sociale veiligheid en minder overlast van vandalisme en diefstal.

'AAN HET WATER' - 2 JULI 2013

Wat is voor u belangrijk? Heeft u een gouden idee ter aanvulling? (Aanvullende informatie zie bijlage 1) (Aanvullende informatie zie bijlage 2) (Aanvullende informatie zie bijlage 3) (Aanvullende informatie zie bijlage 4) (Aanvullende informatie zie bijlage 5) (Aanvullende informatie zie bijlage 6) (Aanvullende informatie zie bijlage 7) (Aanvullende informatie zie bijlage 8) (Aanvullende informatie zie bijlage 9) (Aanvullende informatie zie bijlage 10) (Aanvullende informatie zie bijlage 11) (Aanvullende informatie zie bijlage 12) (Aanvullende informatie zie bijlage 13) (Aanvullende informatie zie bijlage 14) (Aanvullende informatie zie bijlage 15) (Aanvullende informatie zie bijlage 16) (Aanvullende informatie zie bijlage 17) (Aanvullende informatie zie bijlage 18) (Aanvullende informatie zie bijlage 19) (Aanvullende informatie zie bijlage 20) (Aanvullende informatie zie bijlage 21) (Aanvullende informatie zie bijlage 22) (Aanvullende informatie zie bijlage 23) (Aanvullende informatie zie bijlage 24) (Aanvullende informatie zie bijlage 25) (Aanvullende informatie zie bijlage 26) (Aanvullende informatie zie bijlage 27) (Aanvullende informatie zie bijlage 28) (Aanvullende informatie zie bijlage 29) (Aanvullende informatie zie bijlage 30) (Aanvullende informatie zie bijlage 31) (Aanvullende informatie zie bijlage 32) (Aanvullende informatie zie bijlage 33) (Aanvullende informatie zie bijlage 34) (Aanvullende informatie zie bijlage 35) (Aanvullende informatie zie bijlage 36) (Aanvullende informatie zie bijlage 37) (Aanvullende informatie zie bijlage 38) (Aanvullende informatie zie bijlage 39) (Aanvullende informatie zie bijlage 40) (Aanvullende informatie zie bijlage 41) (Aanvullende informatie zie bijlage 42) (Aanvullende informatie zie bijlage 43) (Aanvullende informatie zie bijlage 44) (Aanvullende informatie zie bijlage 45) (Aanvullende informatie zie bijlage 46) (Aanvullende informatie zie bijlage 47) (Aanvullende informatie zie bijlage 48) (Aanvullende informatie zie bijlage 49) (Aanvullende informatie zie bijlage 50) (Aanvullende informatie zie bijlage 51) (Aanvullende informatie zie bijlage 52) (Aanvullende informatie zie bijlage 53) (Aanvullende informatie zie bijlage 54) (Aanvullende informatie zie bijlage 55) (Aanvullende informatie zie bijlage 56) (Aanvullende informatie zie bijlage 57) (Aanvullende informatie zie bijlage 58) (Aanvullende informatie zie bijlage 59) (Aanvullende informatie zie bijlage 60) (Aanvullende informatie zie bijlage 61) (Aanvullende informatie zie bijlage 62) (Aanvullende informatie zie bijlage 63) (Aanvullende informatie zie bijlage 64) (Aanvullende informatie zie bijlage 65) (Aanvullende informatie zie bijlage 66) (Aanvullende informatie zie bijlage 67) (Aanvullende informatie zie bijlage 68) (Aanvullende informatie zie bijlage 69) (Aanvullende informatie zie bijlage 70) (Aanvullende informatie zie bijlage 71) (Aanvullende informatie zie bijlage 72) (Aanvullende informatie zie bijlage 73) (Aanvullende informatie zie bijlage 74) (Aanvullende informatie zie bijlage 75) (Aanvullende informatie zie bijlage 76) (Aanvullende informatie zie bijlage 77) (Aanvullende informatie zie bijlage 78) (Aanvullende informatie zie bijlage 79) (Aanvullende informatie zie bijlage 80) (Aanvullende informatie zie bijlage 81) (Aanvullende informatie zie bijlage 82) (Aanvullende informatie zie bijlage 83) (Aanvullende informatie zie bijlage 84) (Aanvullende informatie zie bijlage 85) (Aanvullende informatie zie bijlage 86) (Aanvullende informatie zie bijlage 87) (Aanvullende informatie zie bijlage 88) (Aanvullende informatie zie bijlage 89) (Aanvullende informatie zie bijlage 90) (Aanvullende informatie zie bijlage 91) (Aanvullende informatie zie bijlage 92) (Aanvullende informatie zie bijlage 93) (Aanvullende informatie zie bijlage 94) (Aanvullende informatie zie bijlage 95) (Aanvullende informatie zie bijlage 96) (Aanvullende informatie zie bijlage 97) (Aanvullende informatie zie bijlage 98) (Aanvullende informatie zie bijlage 99) (Aanvullende informatie zie bijlage 100)

Maashavenkade Zuidzijde 48, voormalige Aerospace Bosman Loodsen
www.charloisaanhetwater.nl

Veel te doen aan de Maashavenkade

Flaneren door de buurt.

'Wij wonen ons hele leven al in Charlois en maken bijna elke dag een ommetje', vertelt Wim Jongerius (68) uit de Tarwewijk. 'Sinds de Maashavenkade enorm verbeterd is, lopen we altijd even naar het water.'
'Op mooie zomeravonden kom je er de hele buurt tegen, een visje etend, of een ijsje snoepend, het lijkt hier dan de boulevard van Scheveningen wel'.

Zaterdag 23 juni kofferbakmarkt.

Net als voorgaande jaren wordt er ook in 2023 weer de kofferbakmarkt georganiseerd aan de kade op het voormalige terrein van Van Leeuwen. Geïnteresseerden kunnen zich opgeven via kofferbak@aanhetwater.nl.
Dus hebt u nog spullen waar u een ander blij mee kunt maken?
Kom zaterdag 23 juni met uw auto naar de Doklaan.

TUSSEN MAASHAVEN EN DOKLAAN. Nederlandse grootste kofferbakmarkt in Rotterdam! (Het beeld is gemaakt door studenten TU Delft/Veldacademie)

Op de nieuwe Brielselaan

Gert Jacob de Graaf

Ik fiets met mijn twaalfjarige zoon op de dijk aan de Brielselaan. Ik herinner me twaalf jaar geleden, toen we met de kinderwagen terugliepen van het Kunstfeest in Oud-Charlois naar het metrostation Maashaven. Grote delen van de stoep ontbraken en liep je half over het fietspad pal langs de Brielselaan. Sinds de dijkverzwaring uit 2014 is er een breed fiets- en wandelpad op de kruin van de dijk aangelegd.

"Kijk papa, daar komt het pontje, zullen we daarmee over?"

Tussen de robuuste silogebouwen is telkens een flink panorama van de Maashaven zichtbaar. Via een nieuwe oversteekplaats bereiken we veilig de Maashavenkade. Het veerbootje heeft hier inmiddels aangelegd en met de fietsen aan de hand veruilen we de wal voor een tochtje over het water.

DE BRIELSELAAN. Fietsroute met uitzicht op de stad

G-Routes: Mooiste Plekken van Charlois

G-Routes ontwikkelt fietsroute door Charlois op basis van door bewoners ingestuurde mooiste plekken.

Sinds architect en geschiedenislijfhebber Gert Jacob de Graaf voor zichzelf ontdekte dat Rotterdam-Zuid eigenlijk op een groot eiland ligt, organiseert hij excursies op de fiets om de oudste geschiedenis van Rotterdam en omgeving te verduidelijken. Na de 'Riederwaardroute' uit 2003 (Riederwaard is een oude benaming voor dit Zuid-Hollandse eiland), die zoveel mogelijk de oude dijken en het water volgt, richtte hij in 2006 G-Routes Rotterdam op.

De G van G-Routes staat voor Geschiedenis, maar ook voor Groot. Een populaire route is de Grote Route Rondom Rot-

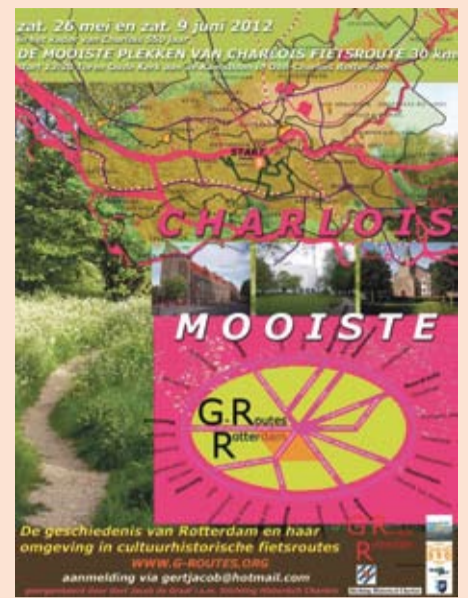
terdam, een dagtocht van 133 km om het agglomeraat van de grote stad. Ook organiseert G-Routes kleinere fietsexcursies waarbij de geschiedenis uitgebreid aan bod komt. Recent is de samenwerking met de Stichting Historisch Charlois, die gereputeerd heeft in de Mooiste Plekken van Charlois Fietsroute van 30 km.

Vorig jaar bestond de polder van Charlois immers 550 jaar. Aan bewoners en oud-bewoners van Charlois is toen gevraagd wat zij de mooiste plek van Charlois vinden. Uit meer dan honderd inzendingen is een twaalftal mooie plekken geselecteerd. De

winnende plekken zijn in een dertig kilometer lange fietsroute opgenomen, die door alle wijken van Charlois voert.

Nieuw is het door G-Routes uitgegeven routeboekje van deze Charlois Mooisten. Dit is momenteel verkrijgbaar bij de Stichting Historisch Charlois op de Wolphaertsbocht 105, in de oude apotheek. De vaak prachtige en boeiende verhalen van de winnende inzendingen zijn hierin opgenomen.

Voor excursies rond de Maashaven zie de website www.g-routes.org

De historische laag van de Maashaven

De Katendrechtse polder en de oude routes naar het Zuiden

De Maashaven is van 1904. Voor die tijd was hier een polderlandschap met twee rivierdorpen uit de Middeleeuwen. Het veerdorp Katendrecht werd al rond 1100 genoemd. Drecht in de naam verwijst naar een oversteekplaats: bij de bocht in de rivier was het kennelijk gunstig om over te varen. Het havendorp Charlois bestaat sinds 1462 als Karel de Stoute overstroomd land laat herbedijken tot de grote polder van Charlois.

Hoewel de buurdorpen Charlois en Katendrecht lang tot verschillende gemeenten behoorden, moeten ze een innige band met elkaar gehad hebben. Voor de godsdienstcultuur waren de Katendrechtse bijvoorbeeld aangewezen op de Clemenskerk in Charlois. Tussen de dorpen waren twee verbindingswegen, beide werden door het graven van de Maashaven verbroken. De doorbroken wegen vormden tevens een onderdeel van twee historische routes van Rotterdam - via Katendrecht - naar het zuiden.

Over de Katendrechtse dijk naar Charlois en verder via Rhoon ging het verkeer naar Antwerpen terwijl de Oudedijk richting Rijsoord en Zwijndrecht naar Dordrecht leidde. Deze laatste weg werd rond 1815 op last van Napoleon bestraat, heet sindsdien Dordtsestraatweg en nam, tot de komst van de Maasbruggen,

al het verkeer naar het zuiden voor zijn rekening.

In de 19e eeuw vestigden aanzienlijke Rotterdamse families zich met een buitenverblijf op Katendrecht. Langs de Katendrechtse dijk, met uitzicht over de rivier, vinden we dan buitens van onder meer de familie Mees en de familie Pincoffs. En ook aan de Dordtsestraatweg, juist waar de Maashaven de doorsnijding heeft gemaakt, lag een aantal buitenhuizen, zoals die van de families Reuchlin, van Peski en Köpcke.

'Lommerrijk' aan de verdwenen Dordtsestraatweg t.p.v. de huidige Maashaven

Wist u dat het buitenverblijf Lommerrijk van de familie Köpcke zich destijds uitstrekte van het huidige tankstation aan de Brielselaan tot de hoofdingang van de Meneba en verschillende vijverpartijen in een bosachtige tuin had?

De Katendrechtse polder in 1897 met zicht op de tuin en het buiten van de familie Mees.

foto Gemeentearchief Rotterdam

De oudste bedrijven aan de Maashaven

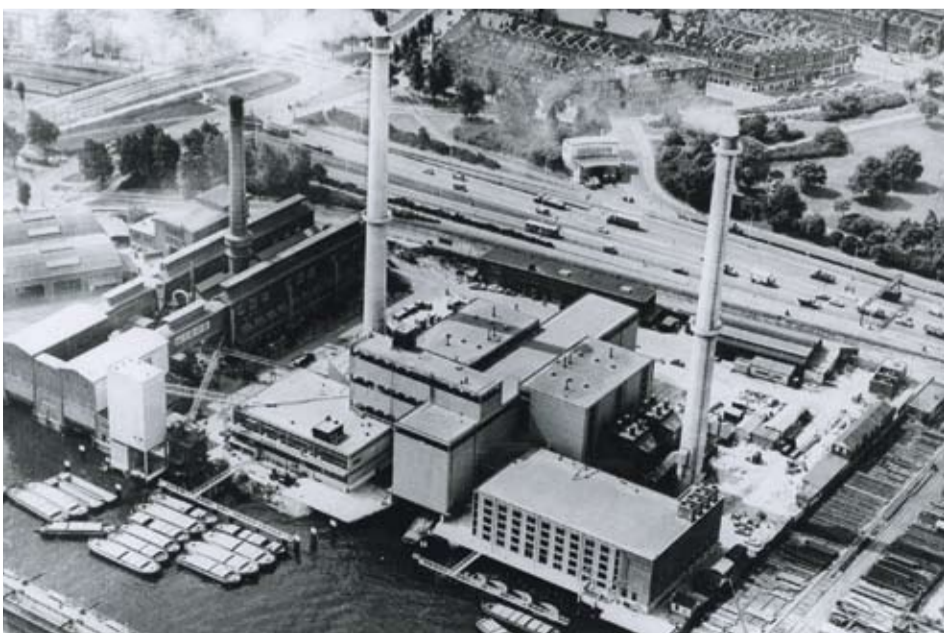
Rotterdam werd in de 19e eeuw de doorvoerhaven voor grondstoffen van en naar Duitsland. Vanaf 1880 won watertransport het van spoortransport en zo ontstond steeds meer behoefte aan open havens. De linker Maasoever was het meest geschikt voor deze havens waar de schepen 'op stroom' konden lossen, zodat geen bruggen voor het verkeer nodig waren.

De terreinen aan de noordzijde van de nieuwe Maashaven werden in gebruik genomen voor de overslag van ertsen en kolen. Ertsen gingen stroomopwaarts, met kolen kwamen de schepen weer terug.

Dankzij de toenemende handel in granen uit heel de wereld, versterkt door de komst van de graanelevator in 1908, werd de Maashaven al snel de Graanhaven van Rotterdam. Aan de zuidzijde vestigden zich in 1910 de Graansilo en later de Quaker, en in 1915 de Meelfabriek. De Graan Elevator Maatschappij, afgekort G.E.M., was het belangrijkste overslagbedrijf van de granen en had een elevator-station met reparatiewerkplaats aan de Maashaven.

Het silhouet van de Maashaven Zuidzijde wordt, naast de Graansilo en de Meelfabriek, vanaf het eerste uur mee bepaald door de Vuilverbrander van Charlois. Vanaf 1912 stond hier de eerste oven het Rotterdamse afval te verbranden, toen nog met een enkele schoorsteen.

Tussen en naast de drie beeldbepalende gebouwen waren firma's gevestigd als de scheepsbouwer Bonn en Mees (1899), de machinefabrieken Braat (1909) en Bosman (1935) en de kraanbouwer Nellen (op de plek van Braat, 1967). Nog steeds aanwezig is, sedert 1917, de in ankers en scheepskettingen handelende Jac. Barzily. En wist u dat sinds 1998 de 'oudste nog bestaande rederij van Nederland' aan de Maashaven zit? Namelijk het Rotterdamse bedrijf Van Uden, dat werd opgericht in 1848 en eerder gesitueerd was aan de Rotterdamse Veerhaven.

De oude en de nieuwe vuilverbrander aan de Maashaven in 1965

De Maashaven met graanelevatoren in 1953

Vitibuck Architects: Burgerinitiatieven gaan het maken!

De initiatiefnemer aan het woord

'Bewoners trekken steeds meer naar zich toe. Ze willen een bepaalde stem hebben als het gaat over hun leefomgeving. Logisch eigenlijk', zegt Arzu Ayikgezmez, architect en initiatiefneemster van Charlois aan het Water.

'Wat te doen met een leegstaande fabriek die bijna in je achtertuin ligt? Vanuit die vraag van bewoners zijn we bij de toekomst van de Maashavenkades Charlois betrokken', licht Arzu toe.

Zij is ervan overtuigd dat de burger meer invloed kan uitoefenen in tijden van economische crisis, met een terugtrekkende overheid en financieel instabiele marktpartijen. 'Het is een maatschappelijke tendens die alleen maar sterker wordt', aldus Arzu.

Overall in de stad schieten burgerinitiatieven als paddestoelen uit de grond. Steeds meer bewoners beseffen dat het mogelijk is gezamenlijk iets te bereiken. Het gemeentelijk beleid probeert daarop in te spelen; het Rotterdams Stadsinitiatief genereert elk jaar veel publiciteit en maakt goede ideeën echt mogelijk. Op lokaal niveau streeft men vanaf 2014 naar minder politici en meer directe invloed van de burger. Arzu: 'Het zijn boeiende tijden voor initiatiefnemers. Elk initiatief vergt veel doorzettingsvermogen en slaagt niet zonder beleidsmatige ondersteuning'.

Met haar bureau Vitibuck Architects (samen met partner Sander Hazevoet) is Arzu al enkele jaren actief betrokken bij initiatieven vanuit bewoners en culturele instellingen, die tot doel hebben de publieke ruimte een meerwaarde te geven en zich deze toe te eigenen.

'In ons werk vormen de toekomstige gebruikers het uitgangspunt bij het ontwerp', vertelt Arzu. 'Wij proberen de ervaring en beleving van de gebruiker op een creatieve manier te vertalen naar een ruimtelijke ingreep'.

Geregeld neemt Vitibuck Architects zelf het initiatief de juiste mensen aan elkaar te koppelen, waardoor een nieuwe dynamiek ontstaat. 'Verbinden - of zoals het in vaktermen heet, het smeden van coalities - daar gaat het om bij elke verandering, klein of groot.'

De projecten van het bureau zijn van verschillende schaal en thematiek; van kleine acupuncture in de publieke ruimte tot gebiedsontwikkeling. Ze worden gekenmerkt door een onderzoekende houding en interactieve aanpak.

'Wij zijn als architecten goed in staat de potentie van een plek te laten zien. Dat doen we nu ook met Charlois aan het Water; breng de mensen erheen en laat ze het beleven. Dat is de eerste stap.'

De Theeschenkerij is een initiatief van de bewonersorganisatie Blijddorp: een ontmoetingsplek voor oud en jong in het Vroesenspark

Informatiepunt Zuid -RAAF

Ashley Nijland

RAAF is het officiële Informatiepunt van Rotterdam Zuid met een lunchroom, een klein poppodium en een expositieruimte. RAAF is een plek waar mensen elkaar vinden om te ontspannen, te werken maar ook om inspiratie op te doen en hun talenten te ontwikkelen. RAAF ligt op de kruising tussen Katendrecht, De Kop van Zuid, de Afrikaanderwijk en de doorgang naar Charlois. Wij proberen op deze locatie zoveel mogelijk informatie te geven aan bezoekers over wat er allemaal in Zuid te beleven valt. Naast de rondleidingen die wij organiseren rond de Rijnhaven en door de Afrikaanderwijk, willen wij de mensen een beeld geven van de leuke plekken en gebeurtenissen in (dieper) Zuid. Daarom roepen wij iedereen op om zijn of haar posters en/of flyers bij ons af te leveren, zodat er een totaalbeeld van het aanbod ontstaat.

Het is de bedoeling om in de nabije toekomst het informatiepunt naar een hoger niveau te tillen en in samenwerking met Stedelinks010 het 'programma van Zuid' ook online te presenteren. Zo krijgt Zuid een eigen overzicht van kunst en cultuur en kunnen we laten zien dat Zuid absoluut de moeite waard is om te bezoeken!

RAAF's eigen podium nodigt tot optredens, voordrachten, theater en eigenlijk al het talent wat een podium nodig heeft. Heb jij daar een goed plan voor? Talent in de keuken is ook altijd welkom, verzijn jij de nieuwe Friday Night Special? Kom kokkerellen in RAAF. Neem contact met ons op!

Langskomen mag natuurlijk ook. RAAF is geopend van dinsdag tot zaterdag vanaf 10:30 en op zaterdag vanaf 12:30 uur. Kijk voor ons programma op www.RAAFRotterdam.nl of mail naar info@RAAFRotterdam.nl

Burgers zoeken verbinding

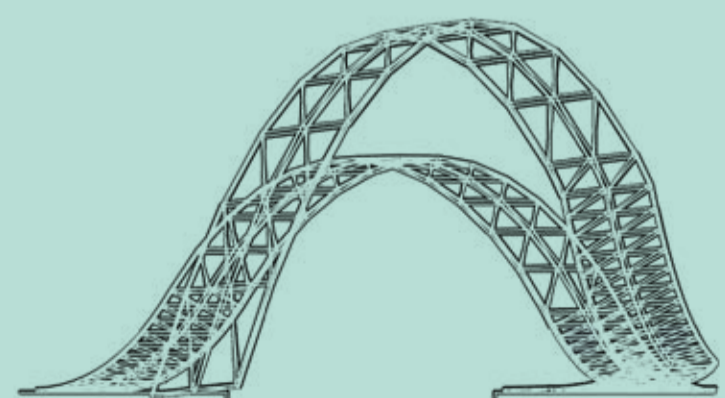
Jannie Hommes

Verschillende wijken rond de rivier ontwikkelen zich de laatste jaren, zoals Kop van Zuid, Katendrecht en Lloyd Pier. Charlois blijft achter, omdat het een goede verbinding met het centrum mist. De verbinding met Katendrecht en Kop van Zuid is een lange, tochtige en ongerepte weg om de Maas- en Rijnhavens heen. De verbinding met Noord is de kwetsbare Maastunnel, die voor autoverkeer van Noord naar Zuid regelmatig afgesloten en voor brommers met regelmaat gestremd door een maandenlange defecte lift. Voetgangers en fietsers hebben op hun beurt te kampen met een onveilig imago van de Maastunnel.

Charlois kan uitgroeien tot een echte stadswijk door de verbindingen rond de rivier af te maken: door een verbinding tussen Charlois en Katendrecht. Hierdoor kan de economische en recreatieve mobiliteit een vogelvlucht nemen en wordt Charlois plotseling onderdeel van een parelketting rond de rivier.

Op initiatief van bewoners is een drietal ideeën ontwikkeld over hoe die verbinding tussen Charlois en Katendrecht over de Maashaven eruit zou zien; verplaatsing van de Hefbrug (Bureau Venhuizen), een nieuwe brug over de Maas (Thijs Ewalts/Jasper Niens) of een pontje (Stedelinks010).

Connect-It is nu als burgerinitiatief ingediend bij de gemeente Rotterdam. Binnenkort zal de gemeenteraad hierover beslissen.

Connect - It

Achter de Schermen

bij het Rotterdams Wijktheater *door Jasmina Ibrahimovic*

Het Rotterdams Wijktheater (RWT) maakt al ruim 20 jaar theateervoorstellingen voor en door mensen die meestal voor het eerst met theater in aanraking komen. Onze theaterregisseurs werken met verschillende groepen mensen zoals senioren, vrouwen en jongeren, maar ook met een mix daarvan. De persoonlijke verhalen en ervaringen van de wijkbewoners staan centraal in de voorstellingen.

Iedere voorstelling gaat op tournee langs culturele centra, buurthuizen, kleine theaters en scholen. Het RWT maakt ook grootschalige voorstellingen op locatie.

We werken dan anderhalf jaar lang met ongeveer 80 tot 100 bewoners aan een voorstelling waarin hún wijk centraal staat. Het publiek reist met een gids langs karakteristieke locaties in de wijk. Op elke locatie is een korte theater-, muziek-, film-, en/of dansact te zien die te maken heeft met het leven en de geschiedenis van de bewoners. Voorbeelden hiervan zijn de voorstellingen Verhalen uit de Droogdok (Heijplaat 2005), Status (Cool 2007), Kaap Goede Hoop (Katendrecht 2009) en Zhong (Oude Westen, 2011). Dit jaar wordt de locatievoorstelling Charlois aan

het Water gespeeld in Tarwewijk Charlois en aan de Maashavenkade. Het stuk gaat over de veranderende identiteit van Rotterdam als havenstad.

Aan Charlois aan het Water werken vier verschillende regisseurs, met vier verschillende groepen. Regisseuse Kaat Zoontjens maakt met haar Women Connected vrouwengroep een onderdeel dat gaat over vechten tegen vooroordelen, emancipatie, en innerlijke verandering. Ben je in staat van binnenuit te veranderen? Vijf vrouwen vertellen hun verhaal over hun zoektocht naar hun identiteit binnen Rotterdam.

Regisseurs Stefan van Hees en Jasmina Ibrahimovic maken samen met bewoners van Charlois die opgegroeid zijn aan de Maashavenkade en/of er wonen een onderdeel over wat veranderingen van buitenaf met je doen.

Het slotonderdeel is een dans tussen Rottemannen en hun wagens, studenten van de Codarts dansacademie (onder leiding van RWT regisseur Hans Lein) en jongeren uit Charlois. De theateervoorstelling Charlois aan het Water is te zien van 6 juni t/m 6 juli 2013! www.rotterdamswijktheater.nl

“Moet je dat nou zien, de SS Rotterdam. Het boegbeeld van de Rotterdamse wederopbouw. Nu is ze niets meer dan een veel te dure attractie. Met haar kont de verkeerde kant op. De Maashaven verandert steeds meer in een pretpark. Wat kenmerkt Rotterdam nu nog?”

De Charloissenaren

KICI

INZAMELEN DONEREN INNOVEREN

KICI is de grootste onafhankelijke, charitatieve kledinginzamelaar van de Benelux die zich op professionele wijze sinds 1975 inzet voor het hergebruik van textiel en schoeisel. Dat gebeurt door textiel en schoeisel in Nederland te (laten) sorteren; dat wat goed draagbaar is, wordt buiten Europa weer in omloop gebracht of geschonken aan kringloopwinkels en voedselbanken. Dat wat hergebruikt kan worden krijgt een tweede leven als poetslap, of pakdeken. Textiel dat echt niet meer te gebruiken is wordt vervezeld en gerecycled. Hier worden weer nieuwe producten van gemaakt zoals jeans of nooddeken, of het wordt verwerkt tot bijvoorbeeld isolatiemateriaal voor huizen.

Wij krijgen geen subsidie en bekostigen onze eigen operatie volledig zelfstandig.

KICI zamelt in via de bekende groene textielcontainers, huis-aan-huis inzamelacties en werken ook veel samen met het bedrijfsleven in grote inzamelacties. KICI werkt samen met innovatieve ondernemingen die vooraanstaand zijn op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaam ondernemen. Wij streven er naar al onze activiteiten met een zo gering mogelijke ecologische “footprint” te laten plaatsvinden.

Het resultaat van al deze activiteiten, de winst, gaat volledig naar het goede doel.

Vanzelfsprekend is KICI gecertificeerd door het Centraal Bureau Fondsenwerving, dit betekent voor u, dat donaties gegarandeerd op de juiste plaats terecht komen. Natuurlijk is KICI een ANBI erkende stichting, u kunt dus ook belastingvrij geld aan ons schenken.

Het Rode Kruis is sinds 2009 onze hoofdbegunstigde.

KICI verwerkt op jaarbasis bijna 11 miljoen kilo textiel en schoeisel, en ondersteunde in 2012 ruim 75 goede doelenprojecten. KICI heeft inmiddels ruim 30 miljoen Euro gedoneerd aan uiteenlopende algemene goede doelen en is daarmee één van de grotere charitatieve fondsenwerfers van Nederland. KICI draagt door het recyclen van textiel een substantiële bijdrage aan een rechtvaardiger en duurzamer samenleving.

GRONDHERENDIJK 84 - OUD CHARLOIS - ROTTERDAM

WIJKOKE

www.wijkoke.nl

2013:
FEBRUARI 14, 15, 16
MAART 21, 22, 23

APRIL 18, 19, 20
MEI 16, 17, 18
JUNI 20, 21, 22

Crunchy Pastinaak met mieriksworteldip

Recept van WIJKOKE voor 4 personen

500 gr pastinaak schoongeboend en in frites gesneden
8 eetlepels olijfolie of koolzaadolie
50 gr fijngemalen griesmeel (semolina)
Voor de dipsaus:
150 ml crème fraîche of sojagoghurt
1 eetlepel mierikswortelsaus
Zout en zwarte peper

Over voorverwarmen op 230°C/gasstand 8
Pastinaak in ongeveer 8 minuten gaarkoken in een klein laagje water (ongeveer 1 cm water)
Schenk, vlak voor de pastinaken gaar zijn, de olie in een braadslee en warm op in de oven
Pastinaak afgieten en goed laten uitlekken. Daarna de semolina erover strooien, pastinaak er doorheen rollen en zorgen dat die helemaal bedekt is met de semolina
Leg de pastinaak in de verwarmde braadslee en bak ze in ongeveer 10 minuten knapperig. De pastinaak hoeft niet omgedraaid te worden.
Als de pastinaak in de oven staat de mieriksworteldip maken door de mierikswortel met crème fraîche of sojagoghurt te mengen en op smaak brengen met zout/peper
Neem de pastinaak uit de oven, dep ze droog met keukenpapier en dien ze op met de mierikswortelsaus.

COLOFON

Dit is een uitgave van het initiatief Charlois aan het Water. Initiatiefnemers zijn Vitibuck Architects, G-Routes en het Rotterdams Wijktheater. 1e editie, juni 2013
Oplage: 10.000 exemplaren

AUTEURS EN EINDREDACTIE
Vitibuck Architects en G-Routes

CONCEPT EN MEDEWERKERS
Sander Hazevoet, Arzu Ayikgezmez, Gert Jacob de Graaf, Maurice Ridder, Elke Miedema, Ruzbeh Ghofranian

ONDERZOEK EN ONTWERP
Veldacademie/TU Delft - Otto Trienekens, Pieter Graaff, Annemieke Blaha, Steffi von Brunner, Inge van der Ploeg, Davey van Giesen, Anne Berkers, Sanne Pronk, Timo van de Ven
DRIFT - Derk Loorbach
AAS Fontys - Marc Glaudemans
Platform 31 - Olof van de Wal

FOTOGRAFIE

© alle foto's de auteurs tenzij anders vermeld
© alle historische afbeeldingen Stichting Historisch Charlois tenzij anders vermeld

VORMGEVING
Vitibuck Architects en G-Routes
achterzijde: OONA

TEKSTREDACTIE
Moon Press - Monica Verhoek,
Punt C - Chantal Defesche

DRUK
Flevodruk Harlingen

MET DANK AAN
Cargotec, Leo van Leeuwen Metaalrecycling, Cultuurscout Charlois, Van der Most BV, Codarts, RET, AVR/Van Gansewinkel Groep, LCC Larenkamp, Havenbedrijf Rotterdam, Erdotex, Meneba, De Tenders, Werkgroep Oud Charlois, OvdB Tarwewijk, Bewonersorganisatie Carnisse, Stichting KICK, Kruidenier Foodservice, Stadsbeheer, Woonstad, KICI, Stichting Historisch Charlois, Rabobank, Veldacademie, RAAF, Bureau Nibbeling, Stichting Loodsen, Galerie Hommes, Wijkoke, Architectuurcentrum AIR Rotterdam, Basisschool Cosmicus, Dienst Stadsontwikkeling en het Rotterdams Wijktheater

Dit project is mede mogelijk gemaakt door bijdragen van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Deelgemeente Charlois, Delta Port Donatiefonds en de Gemeente Rotterdam.

Aan deze uitgave is de uiterste zorg besteed; voor onvolledige en/of onjuiste informatie aanvaarden auteurs, vormgevers, redactie en initiatiefnemers geen aansprakelijkheid. Bij de keuze van beeldmateriaal is zoveel mogelijk geprobeerd om de daarop berustende auteurs- en publiciteitsrechten te honoreren, de bron te vermelden en bij de initiatiefnemers bekende rechthebbenden te informeren. Voor verbetering van onjuistheden houden zich de initiatiefnemers aanbevolen.

©2013 Vitibuck Architects en G-Routes

Niets uit deze krant mag worden verveelvoudigd zonder toestemming van de auteurs.

Wie kent dit jongetje?

Spelen bij de vuilverbrander in de jaren '50 - Herkent u deze kinderen?

Laat het ons weten via 010-2136664 of info@charloisaanhetwater.nl

En win twee vrijkaarten voor de theatervoorstelling Charlois aan het Water.

AGENDA CHARLOIS AAN HET WATER

JUNI 2013

do 6 juni try-out theatervoorstelling
vr 7 juni try-out theatervoorstelling
za 8 juni premiere theatervoorstelling
zo 9 juni theatervoorstelling
do 13 juni theatervoorstelling
vr 14 juni theatervoorstelling
za 15 juni theatervoorstelling
do 20 juni theatervoorstelling
vr 21 juni theatervoorstelling
za 22 juni theatervoorstelling
vr 28 juni theatervoorstelling
za 29 juni theatervoorstelling

JULI 2013

di 2 juli publiek debat en theater (andere locatie, zie onder!)
do 4 juli theatervoorstelling
vr 5 juli theatervoorstelling
za 6 juli theatervoorstelling

Aanvang theater: 20:00 uur (vanaf 18:00 dineren op locatie mogelijk)
Reserveren via: www.rotterdamswijktheater.nl of 010-4230192
Kaarten theater: € 12,50 (excl. diner)
Startpunt: Bewonersorganisatie Tarwewijk, Zwartewaalstraat 191

Aanvang debat: 19:30 uur (inloop vanaf 19:00 uur)
Reserveren via: info@charloisaanhetwater.nl of 010-2136664
gratis toegang
Locatie: Maashaven Zuidzijde 48, voormalige Aerospace Bosman Loods

ARCHITECTUURCENTRUM AIR: ONTWERPKRACHT OP ZUID

Hoe kan de creativiteit, het vakmanschap en het ondernemerschap van ontwerpers, bijdragen aan een kwaliteitssprong op Rotterdam Zuid?

Charlois aan het Water is een van de voorbeelden van ontwerpkracht op Zuid. De initiatiefnemers gingen op 29 mei in gesprek met betrokken (deel)gemeente, corporaties en het programmabureau Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) over ruimtelijke opgaves op de korte en de langere termijn.

AIR vindt het belangrijk dat dit soort initiatieven bij beleidsmakers en politici op de agenda worden gezet. Zie ook www.airfoundation.nl

PERSMOMENT CHARLOIS AAN HET WATER

Het gaat beginnen! 28 mei hebben Hennie van der Most en Ed Goverde (deelgemeente Charlois) als eerste hun wensen voor de toekomst van de Maaskade 'verankerd'. De bewoners volgden door hun wensen aan het grote roestige anker op de kade vast te maken.

UITNODIGING
PUBLIËK DEBAT

CHARLOIS
AAN HET
WATER
DINSDAG 2 JULI 2013

VITIBUCK ARCHITECTS & G-ROUTES

Tijd: 19.30-21.30 u (inloop vanaf 19.00u) Locatie: Maashavenkade Zuidzijde 48, Charlois (voormalige Aerospace Bosman Loodsen)